

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΕΝΙΑΙΕΣ ΤΕΛΙΚΕΣ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΠΤΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2023 - 2024
Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: ΠΕΜΠΤΗ, 16 ΜΑΪΟΥ 2024

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ (Α΄ ΣΕΙΡΑ)

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Γ036

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΓΡΑΠΤΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ: 90 λεπτά

ΟΙ ΛΥΣΕΙΣ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΔΕΚΑ (10) ΣΕΛΙΔΕΣ

ΜΕΡΟΣ Ι. ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ**A. Διδαγμένα κείμενα για απόδοση στα Νέα Ελληνικά****(Μονάδες 30)****1.**

Πλάτωνος Πρωταγόρας Γ´	Απόδοση
παρὰ δὲ δὴ Πρωταγόραν νῦν ἀφικόμενοι ἐγὼ τε καὶ σὺ,	Τώρα λοιπόν, και εγώ και εσύ, αφού φθάσουμε κοντά στον Πρωταγόρα,
ἀργύριον ἐκείνῳ μισθὸν ἐτοῖμοι ἐσόμεθα τελεῖν ὑπὲρ σοῦ	θα είμαστε έτοιμοι / πρόθυμοι να καταβάλουμε σε εκείνον χρήματα ως μισθό για εσένα,
ἂν μὲν ἐξικνηται τὰ ἡμέτερα χρήματα	αν βέβαια αρκούν τα δικά μας χρήματα
καὶ τούτοις πείθωμεν αὐτόν,	και με αυτά πείθουμε αυτόν,
εἰ δὲ μή, καὶ τὰ τῶν φίλων προσαναλίσκοντες.	αλλιώς (ενν. θα είμαστε έτοιμοι / πρόθυμοι) να ξοδεύουμε / ξοδεύοντας και εκείνα των φίλων / προσφιλών.

(μονάδες 8)**2.**

Θουκυδίδου Περικλέους Ἐπιτάφιος Β 39	Απόδοση
καίτοι εἰ	Και βέβαια, αν,
ῥαθυμία μᾶλλον	ζώντας με ανεμελιά / ξεγνοιασιά πιο πολύ
ἢ πόνων μελέτη	παρά με επίπονη εξάσκηση
καὶ μὴ μετὰ νόμων τὸ πλεόν ἢ τρόπων ἀνδρείας	και με ανδρεία που δεν πηγάζει τόσο από την επιβολή του νόμου, όσο από τον τρόπο της ζωής μας,
ἐθέλομεν κινδυνεύειν,	ριχνόμαστε πρόθυμοι / πρόθυμα στον κίνδυνο / επιδιώκουμε να διακινδυνεύουμε,
περιγίγνεται ἡμῖν	μένει σε εμάς (ως) κέρδος

τοῖς τε μέλλουσιν ἀλγεινοῖς μὴ προκᾶμνεν,	και να μην κουραζόμαστε προκαταβολικά για τις δύσκολες στιγμές που είναι να έλθουν / για τα μελλοντικά δεινά
καὶ ἔς αὐτὰ ἐλθοῦσι	και, όταν έλθουμε σε αυτά,
μὴ ἀτολμοτέρους τῶν αἰεὶ μοχθούντων φαίνεσθαι,	να μη φαινόμεστε λιγότερο τολμηροί από εκείνους που πασχίζουν / κουράζονται αδιάκοπα / πάντα
καὶ ἔν τε τούτοις τὴν πόλιν ἀξίαν εἶναι θαυμάζεσθαι	και για αυτά (ισχυρίζομαι ότι) η πόλη μας είναι αξια να θαυμάζεται
καὶ ἔτι ἐν ἄλλοις.	και για άλλα ακόμα.

(μονάδες 10)

A.2. Ποια πρόσωπα του διαλόγου *Πρωταγόρας* (Κείμενο 1) αφορούν οι αντωνυμίες σε και ἐγώ στο πιο κάτω απόσπασμα;

εἴ τις σε ἤρετο· Τελεῖν τοῦτο τὸ ἀργύριον ὡς τίνι ὄντι ἐν νῶ ἔχεις Πολυκλείτῳ τε καὶ Φειδίᾳ, τί ἂν ἀπεκρίνω; Εἶπον ἂν ὡς ἀγαλματοποιοῖς. Ὡς τις δὲ γενησόμενος αὐτός; Δῆλον ὅτι ἀγαλματοποιός. Εἶεν, ἦν δ' ἐγώ.

(μονάδες 4)

Απάντηση:

- **σε** → αφορά τον (νεαρό) **Ιπποκράτη**
- **ἐγώ** → αφορά τον **Σωκράτη**

A.3. Να γράψετε στο τετράδιο απαντήσεων αν είναι ορθή (Ο) ή λανθασμένη (Λ) καθεμία από τις πιο κάτω προτάσεις, σύμφωνα με το Κείμενο 2.

- i. Οι Αθηναίοι αντιμετωπίζουν πάντοτε τους εχθρούς τους «ἄθρόα τῆ δυνάμει».
- ii. Οι θεωρητικές φιλοσοφικές συζητήσεις είναι ιδιαίτερα προσφιλείς στους Αθηναίους.
- iii. Ο πλούτος αποτελεί για τους Αθηναίους πηγή δημιουργίας και όχι αιτία αλαζονείας.
- iv. Όλοι οι Έλληνες κρίνουν ως άχρηστο όποιο δεν συμμετέχει στα της πολιτικής ζωής της πόλης του.

Απάντηση:

- i. **Λανθασμένη (Λ)**
- ii. **Ορθή (Ο)**
- iii. **Ορθή (Ο)**
- iv. **Λανθασμένη (Λ)**

(μονάδες 8)

B. Απόδοση αδιδακτου κειμένου στα Νέα Ελληνικά

(Μονάδες 25)

Δημοσθένους Κατὰ Φιλίππου Γ' (9) 6	Απόδοση
Εἰ μὲν οὖν ἅπαντες ὠμολογοῦμεν	Αν λοιπόν όλοι ανεξαιρέτως συμφωνούσαμε / ομολογούσαμε/ παραδεχόμασταν / αναγνωρίζαμε
Φίλιππον τῆ πόλει πολεμεῖν	ότι ο Φίλιππος πολεμά την πόλη (μας)
καὶ τὴν εἰρήνην παραβαίνειν,	και παραβιάζει την ειρήνη / παραβαίνει τους όρους της ειρήνης,
οὐδὲν ἄλλ' ἔδει τὸν παριόντα λέγειν καὶ συμβουλεύειν	τίποτε άλλο δεν (θα) έπρεπε να λέει ο ρήτορας και να συμβουλεύει
ἢ ὅπως ἀσφαλέστατα καὶ ῥᾶσθ' αὐτὸν ἀμυνοῦμεθα·	παρά (για το) πώς θα τον αντιμετωπίσουμε με τον πιο ασφαλή και πιο εύκολο τρόπο / με όσο μεγαλύτερη ασφάλεια και με όσο μεγαλύτερη ευκολία.
ἐπειδὴ δ' οὕτως ἀτόπως ἔνιοι διάκεινται,	Επειδή όμως μερικοί συμπεριφέρονται τόσο παράλογα,
ὥστε πόλεις καταλαμβάνοντος ἐκείνου	ώστε ενώ εκείνος καταλαμβάνει πόλεις
καὶ πολλὰ τῶν ὑμετέρων ἔχοντος	και (ενώ) κατέχει πολλά από τα δικά σας (εδάφη),
καὶ πάντας ἀνθρώπους ἀδικοῦντος	και ενώ αδικεί όλους τους ανθρώπους,
ἀνέχεσθαί τινων ἐν ταῖς ἐκκλησίαις λεγόντων πολλάκις	να ανέχονται κάποιους να υποστηρίζουν / λένε πολλές φορές / συχνά στις συνελεύσεις (του λαού)
ὡς ἡμῶν τινές εἰσιν οἱ ποιοῦντες τὸν πόλεμον,	ότι τάχα είναι κάποιοι από εμάς αυτοί που κάνουν τον πόλεμο / οι αίτιοι για τον πόλεμο,
ἀνάγκη φυλάττεσθαι καὶ διορθοῦσθαι περὶ τούτου.	είναι ανάγκη να προφυλαχθούμε και να αποκαταστήσουμε την αλήθεια αναφορικά με / ως προς αυτό.

(μονάδες 25)

Γ. Αδίδακτο κείμενο για ορθογραφία

(Μονάδες 5)

Γ.1. Υπαγόρευση αδίδακτου κειμένου για ορθογραφία:

Ἐπεὶ μέντοι ἤδη αὐτὸν ἐωρῶμεν ἐν δεινῷ ὄντα, ἡσχύνθημεν καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους προδοῦναι αὐτόν.

Ξενοφῶντος *Κύρου Ἀνάβασις* 2.3.22
(μονάδες 3)

Γ.2. Να εντοπίσετε τα **δύο (2)** ορθογραφικά λάθη που υπάρχουν στο ακόλουθο απόσπασμα και να τα διορθώσετε. Να μεταφέρετε τον πιο κάτω πίνακα στο τετράδιο απαντήσεων και να τον συμπληρώσετε κατάλληλα.

Ἐπεὶ δὲ Κύρος τέθνηκεν, οὔτε βασιλῆ ἀντιποιοῦμεθα τῆς ἀρχῆς [...] οὐδ' αὐτὸν ἀποκτῆναι ἂν ἐθέλοιμεν.

Ξενοφῶντος *Κύρου Ἀνάβασις* 2.3.23

ΛΑΝΘΑΣΜΕΝΕΣ ΛΕΞΕΙΣ	ΔΙΟΡΘΩΜΕΝΕΣ ΛΕΞΕΙΣ

(μονάδες 2)

Απάντηση:

ΛΑΝΘΑΣΜΕΝΕΣ ΛΕΞΕΙΣ	ΔΙΟΡΘΩΜΕΝΕΣ ΛΕΞΕΙΣ
βασιλῆ	βασιλεῖ
ἀποκτῆναι	ἀποκτεῖναι

Δ.1. Να γράψετε ό,τι ζητείται για καθέναν από τους ακόλουθους τύπους του Κειμένου 3.

α. παραβαίνειν

Να γράψετε τον αντίστοιχο τύπο στον παρακείμενο στην ίδια φωνή.

Απάντηση: παραβεβηκέναι

β. ἀμυνούμεθα

Να γράψετε το α΄ πρόσωπο ενικού στην ευκτική του ενεστώτα στην ίδια φωνή.

Απάντηση: ἀμυνοίμην

γ. λέγειν

Να γράψετε το γ΄ πρόσωπο πληθυντικού στην προστακτική του αορίστου β΄ στην ίδια φωνή.

Απάντηση: εἰπόντων / εἰπέτωσαν

δ. διορθοῦσθαι

Να γράψετε το β' πρόσωπο ενικού στην οριστική του παρατατικού στην ίδια φωνή.

Απάντηση: διορθοῦ

(μονάδες 4)

Δ.2.α. Να γράψετε τους άλλους βαθμούς (μονολεκτικούς τύπους) των πιο κάτω λέξεων του Κειμένου 3 διατηρώντας τον ίδιο γραμματικό τύπο. Σε κάθε περίπτωση να διευκρινίζετε ποιον βαθμό γράφετε.

i. ἀσφαλέστατα (επίρρημα)

ii. πολλά

(μονάδες 2)

Απάντηση:

i. ἀσφαλέστατα

Θετικός → ἀσφαλῶς

Συγκριτικός → ἀσφαλέστερον

ii. πολλά

Συγκριτικός → πλείονα / πλείω / πλέονα / πλέω

Υπερθετικός → πλεῖστα

Δ.2.β. Να μεταφέρετε στον αντίθετο αριθμό τους κλιτούς τύπους των πιο κάτω αποσπασμάτων από το Κείμενο 3.

i. ὥστε πόλεις καταλαμβάνοντος ἐκείνου

ii. ἀνέχεσθαι τινων ἐν ταῖς ἐκκλησίαις λεγόντων

(μονάδες 3)

Απάντηση:

i. ὥστε πόλεις καταλαμβάνοντος ἐκείνου

➤ πόλεις ≠ πόλιν

➤ καταλαμβάνοντος ≠ καταλαμβάνόντων

➤ ἐκείνου ≠ ἐκείνων

ii. ἀνέχεσθαι τινων ἐν ταῖς ἐκκλησίαις λεγόντων

➤ τινων ≠ τινος

➤ ταῖς ἐκκλησίαις ≠ τῇ ἐκκλησίᾳ

➤ λεγόντων ≠ λέγοντος

Δ.3.α. Να αναγνωρίσετε συντακτικώς τους πιο κάτω υπογραμμισμένους τύπους από το Κείμενο 3.

ἐπειδὴ δ' οὕτως ἀτόπως ἔνιοι διάκεινται, ὥστε πόλεις καταλαμβάνοντος ἐκείνου [...] καὶ πάντας ἀνθρώπους ἀδικοῦντος [...] ἀνάγκη φυλάττεσθαι καὶ διορθοῦσθαι περὶ τούτου.

(μονάδες 4)

Απάντηση:

- **ἀτόπως:** επιρρηματικός προσδιορισμός του τρόπου
- **πόλεις:** αντικείμενο στο (στη μετοχή) «καταλαμβάνοντος»
- **πάντας:** κατηγορηματικός προσδιορισμός στη λ. «ἀνθρώπους»
- **φυλάττεσθαι:** τελικό απαρέμφατο, υποκείμενο στην (απρόσωπη έκφραση) «ἀνάγκη ἐστί (ενν.)»

Δ.3.β. *Εἰ μὲν οὖν ἅπαντες ὠμολογοῦμεν Φίλιππον τῇ πόλει πολεμεῖν καὶ τὴν εἰρήνην παραβαίνειν, οὐδὲν ἄλλ' ἔδει τὸν παριόντα λέγειν καὶ συμβουλεύειν [...]*

Από την πιο πάνω περίοδο λόγου, να γράψετε:

- i. Ποια είναι η δευτερεύουσα υποθετική πρόταση, πώς εισάγεται και πώς εκφέρεται.
- ii. Να την μετασχηματίσετε σε γενική απόλυτο υποθετική μετοχή.

(μονάδες 3)

Απάντηση:

i.

- **Δευτερεύουσα υποθετική πρόταση:** *Εἰ μὲν οὖν ἅπαντες ὠμολογοῦμεν Φίλιππον τῇ πόλει πολεμεῖν καὶ τὴν εἰρήνην παραβαίνειν*
- **Εισαγωγή:** υποθετικός σύνδεσμος «Εἰ»
- **Εκφορά:** οριστική (Παρατατικού) → ὠμολογοῦμεν

ii.

Μετασχηματισμός σε γενική απόλυτο μετοχή:

ἀπάντων ὠμολογούντων

Δ.4.α. Να αντιστοιχίσετε στο τετράδιο απαντήσεων τους αριθμούς των αρχαιοελληνικών λέξεων της στήλης Α΄ με τα γράμματα των συγγενικών τους νεοελληνικών λέξεων της στήλης Β΄. Στη στήλη Β΄ περισεύουν δύο (2) λέξεις.

ΣΤΗΛΗ Α΄		ΣΤΗΛΗ Β΄
1. άγαλματοποιός	(Κείμενο 1)	α. δικαίωμα
2. ένέτυχε	(Κείμενο 2)	β. υπόληψη
3. καταλαμβάνοντος	(Κείμενο 3)	γ. διδακτικός
4. άδικοῦντος	(Κείμενο 3)	δ. αγαλλίαση
		ε. αγαλήνευτος
		στ. επίτευγμα

(μονάδες 2)

Απάντηση:

- 1 – δ.
- 2 – στ.
- 3 – β.
- 4 – α.

Δ.4.β. εύτελείας (Κείμενο 2)

i. Να αναλύσετε την πιο πάνω λέξη στα συνθετικά της μέρη στα Αρχαία Ελληνικά. Σε περίπτωση ρήματος να γράψετε το α΄ πρόσωπο ενικού της οριστικής ενεστώτα και σε περίπτωση άλλου κλιτού μέρους του λόγου την ονομαστική ενικού.

(μονάδα 1)

Απάντηση:

εύτελείας < εὔ + τελεῶ (τελέω) / τέλος

ii. Από το δεύτερο συνθετικό της πιο πάνω λέξης να σχηματίσετε ένα (απλό ή σύνθετο) επίθετο στα Νέα Ελληνικά.

(μονάδα 1)

Απάντηση:

τελικός, τελειωτικός, τελεστικός, ατελής, ημιτελής, ευτελής, ατελείωτος, τελετουργικός, αποτελεσματικός, υποτελής, εκτελεστικός, συντελεστικός, τελεσφόρος, ...

Ε. Μεταφορά νεοελληνικού κειμένου στα Αρχαία Ελληνικά

(Μονάδες 5)

Να μεταφέρετε το πιο κάτω κείμενο στα Αρχαία Ελληνικά.

Πολλοί επιθυμούν να πάνε στην Αθήνα, πόλη πάρα πολύ πλούσια, για να θαυμάσουν τα ιερά. Εμείς θα δούμε τον Περικλή και θα τον ακούσουμε.

Απάντηση:

Πολλοὶ βούλονται / ἐθέλουσιν / ἐπιθυμοῦσιν ἵεναι / ἔλθεῖν

εἰς / ἐς / ἐπ' / πρὸς Ἀθήνας ἢ Ἀθήναζε,

πόλιν πλουσιωτάτην / μάλιστα πλουσίαν,

ἵνα / ὅπως θαυμάσωσιν / θαυμάσωνται

ἢ (ὡς) θαυμάσοντες / θαυμασόμενοι

τὰ ἱερά.

Ἡμεῖς ὁψόμεθα Περικλέα / Περικλῆ

καὶ ἀκουσόμεθα αὐτοῦ.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ. ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

(ΜΟΝΑΔΕΣ 15)

1. Στο Κείμενο 1 υπάρχουν λέξεις που παραπέμπουν σε οικονομικά θέματα. Να γράψετε τρεις (3) από αυτές (διαφορετικές μεταξύ τους) και να αναφέρετε έναν (1) στόχο που επιτυγχάνει ο Πλάτωνας με αυτήν την επανάληψη.

(μονάδες 6)

<u>Λέξεις που παραπέμπουν σε οικονομικά θέματα:</u>	<u>Στόχος του Πλάτωνα με την επανάληψη αυτή:</u>
<p><u>Λέξεις:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- μισθὸν- τελεῖν- ἀργύριον- χρήματα- προσαναλίσκοντες	<ul style="list-style-type: none">- να καταδείξει τη φιλοχρηματία των σοφιστών, οι οποίοι δίδασκαν επί πληρωμῆ / να καυτηριάσει την εμπορευματοποίηση της γνώσης από τους Σοφιστές / να επικρίνει τον (στυγνὸ) επαγγελματισμὸ των Σοφιστῶν, που δίδασκαν ἐπὶ πληρωμῆ.- να προβάλλει την αντίθεση των Σοφιστῶν με τον Σωκράτη, ο οποίος δίδασκε ἀμισθί.

(πρβλ. Σχόλια Συμβούλων Φιλολόγων για κεφάλαιο Γ', σ.4 και σχολικό εγχειρίδιο «Κείμενα Αρχαίας Ελληνικής Λογοτεχνίας» Γ' Ενιαίου Λυκείου, σ.181-182)

2. Με βάση το περιεχόμενο του Κειμένου 2:

(α) Να αναφέρετε δύο (2) από τις αντιθέσεις ανάμεσα στην Αθήνα και στη Σπάρτη

(μονάδες 4)

Απάντηση:

<u>ΑΝΤΙΘΕΣΕΙΣ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ΚΑΙ ΣΤΗ ΣΠΑΡΤΗ</u>		
	<u>ΑΘΗΝΑ</u>	<u>ΣΠΑΡΤΗ</u>
1.	Οι Αθηναίοι περνούν τη ζωή τους άνετα και ευχάριστα («ῥαθυμία μάλλον»).	Οι Σπαρτιάτες δεν σταματούν τις επίπονες ασκήσεις («πόνων μελέτη»).
2.	Οι Αθηναίοι αντιμετωπίζουν τους κινδύνους πρόθυμα («ἐθέλομεν κινδυνεύειν») και με ανδρεία που πηγάζει από τον τρόπο ζωής τους, από την ευψυχία τους, από τη νοοτροπία και τις αξίες τους («τρόπων ἀνδρείας»).	Οι Σπαρτιάτες οδηγούνται στη μάχη με την επιβολή και τον εξαναγκασμό («μετὰ νόμων τὸ πλεόν»).
3.	Οι Αθηναίοι απολαμβάνουν τις ειρηνικές περιόδους ζωής, αφού δεν σκέφτονται από πριν τις πολεμικές και στρατιωτικές δοκιμασίες και έτσι έχουν πιο πολύ κέρδος από τους Σπαρτιάτες («περιγίγνεται ἡμῖν τοῖς τε μέλλουσιν ἀλγεινοῖς μὴ προκάμνειν»).	Οι Σπαρτιάτες δεν απολαμβάνουν τη ζωή τους και κουράζονται προκαταβολικά για μελλοντικά δεινά («τῶν αἰεὶ μοχθούντων», «προκάμνειν»).
4.	Οι Αθηναίοι αποδεικνύονται εξίσου τολμηροί την ώρα της μάχης με εκείνους που όλη τους τη ζωή ασχολούνται με τα στρατιωτικά θέματα («καὶ ἔς αὐτὰ ἔλθοῦσι μὴ ἀτολμοτέρους τῶν αἰεὶ μοχθούντων φαίνεσθαι»).	Οι Σπαρτιάτες είναι τολμηροί την ώρα της μάχης, αλλά ασχολούνται μόνο με στρατιωτικά θέματα («τῶν αἰεὶ μοχθούντων»).
5.	Η δύναμη των Αθηναίων δεν βασίζεται στην παραπληροφόρηση και στην προπαγάνδα, αλλά σε πραγματικά γεγονότα («καὶ ἔς αὐτὰ ἔλθοῦσι μὴ ἀτολμοτέρους τῶν αἰεὶ μοχθούντων φαίνεσθαι», «ἄθροα τε τῇ δυνάμει ἡμῶν οὐδεὶς πω πολέμιος ἐνέτυχε διὰ τὴν τοῦ ναυτικοῦ τε ἅμα ἐπιμέλειαν καὶ τὴν ἐν τῇ γῆ ἐπὶ πολλὰ ἡμῶν αὐτῶν ἐπίπεμψιν»).	Η δύναμη των Σπαρτιατών είναι προϊόν παραπληροφόρησης και προπαγάνδας. («ἦν δέ που μορίῳ τινὶ προσμείξωσι, κρατήσαντές τέ τινας ἡμῶν πάντας αὐχοῦσιν ἀπεῶσθαι καὶ νικηθέντες ὑφ' ἀπάντων ἡσσησθαι»).
6.	Οι Αθηναίοι έχουν καλαισθησία / αγαπούν το ωραίο και τις τέχνες	Οι Σπαρτιάτες δεν ασχολούνταν με τις καλές τέχνες, γιατί θεωρούσαν

	παραμένοντας απλοί («φιλοκαλούμέν τε γὰρ μετ' εὐτελείας»).	πως τους οδηγούσαν στην τρυφηλότητα, την άσκοπη σπατάλη και την ασωτία (ΥΑΠ, σ.41).
7.	Οι Αθηναίοι είναι πνευματικά καλλιεργημένοι χωρίς να γίνονται νωθροί («φιλοσοφοῦμεν ἄνευ μαλακίας»).	Οι Σπαρτιάτες φοβούνται πως με τις πνευματικές αναζητήσεις θα χάσουν τον ανδρισμό τους (σ.41 ΥΑΠ).
8.	Οι Αθηναίοι ασχολούνται και με την ιδιωτική και με τη δημόσια ζωή («ἐνι τε τοῖς αὐτοῖς οἰκείων ἅμα καὶ πολιτικῶν ἐπιμέλεια, καὶ ἑτέροις ἕτερα πρὸς ἔργα τετραμμένοις τὰ πολιτικὰ μὴ ἐνδεῶς γνῶναι»).	Οι Σπαρτιάτες ασχολούνται μόνο με τα στρατιωτικά χωρίς να απολαμβάνουν την ιδιωτική ζωή τους («τῶν αἰεὶ μοχθούντων», «προκάμνειν»).
	Συμπερασματικά, ο βίος των Αθηναίων είναι πολυμερής και για αυτό οι πολίτες οδηγούνται στην ολοκλήρωσή τους.	Συμπερασματικά, ο βίος των Σπαρτιατῶν είναι μονομερής και οι πολίτες δεν οδηγούνται στην ολοκλήρωσή τους.

- (πρβλ.: 1. Σχόλια Συμβούλων Φιλολόγων για κεφ.39: σ.2-4 και για κεφ.40: σ.5, 8
2. Θουκυδίδη Περικλέους Επιτάφιος Γ' Λυκείου, ΥΑΠ, σ.39, 41
3. Θουκυδίδη Περικλέους Επιτάφιος Γ' Γενικού Λυκείου, εκδ. «Διόφαντος», σ.15, 65)

(β) Τι επιδιώκει ο ομιλητής με τη χρήση των αντιθέσεων αυτών; Να γράψετε δύο (2) στοιχεία.
(μονάδες 5)

Απάντηση:

Επιδιώξεις του ομιλητή με τη χρήση των αντιθέσεων:

- να προβληθεί το μέγεθος της διαφοράς Αθήνας – Σπάρτης σε όλους τους τομείς (στρατιωτικός, πολιτικός, κοινωνικός, ανθρωπιστικός κ.λπ.)
- να διατρανωθεί η μοναδικότητα της Αθήνας σε όλους τους τομείς (στρατιωτικός, πολιτικός, κοινωνικός, ανθρωπιστικός κ.λπ.)
- να πλέξει το εγκώμιο της Αθήνας
- να υποστηρίξει ο Περικλής το έργο που ο ίδιος παρήγαγε στην Αθήνα και να του δοθεί η ευκαιρία να απαντήσει σε αυτούς που τον κατηγορούσαν
- να προβληθεί η πολυμέρεια και η πληρότητα του Αθηναίου σε αντίθεση με τον μονομερή και μονοδιάστατο τρόπο ζωής των Σπαρτιατῶν
- να δικαιωθεί η τακτική που ακολουθεί η Αθήνα μέσα από τη σύγκρισή της κατά πρώτον λόγο με τη Σπάρτη.

- (πρβλ. 1. Σχόλια Συμβούλων Φιλολόγων, κεφ.39, σ.4 και κεφ. 40, σ.8
2. Θουκυδίδη Περικλέους Επιτάφιος Γ' Γενικού Λυκείου, εκδ. «Διόφαντος», σ.16-17)

-ΤΕΛΟΣ ΛΥΣΕΩΝ-